

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XLIX):

„Tribuna” va fuziona cu „Românul”!

- închisoare politică ... Goga în temniță - a restabili viața normală de partid?

șagunism - tribunism

... în tăcere, fără alai și fără să-l însoțească strigătele de durere și de indignare ale poporului, pe a cărui pătimire a înveșnicit-o în poeziile lui ...

Fratelui salut de frate, dragoste nobilului luptător

Robia lui Octavian Goga e o viață și o libertate de invidiat, pe când stirpea mea ungurească e tristețe de moarte și plictiseală.

a restabili viața normală de partid

a asigura disciplina de partid ...

curmând ... neînțelegerile iscate între comitetul național și ziarul *Tribuna* în fața poetului răsvrătit!

... o diatribă la adresa asupritorilor maghiari ai românilor transilvăneni ...

pe urmele lui Octavian Goga, gazetarul!

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

Ady Endre
1919
1877
Poet maghiar publicist

Goga

casa memorială

închisoarea Seghedin

Viața în închisoare a fost un moment de răscruce în destinul omului și gazetarului Octavian Goga. Toate lucrările monografice despre viața lui Octavian Goga, au arătat că procesul a fost condamnat de întreaga presă europeană, intervenind instituții și personalități, în sprijinul lui. Profesori universitari din Budapesta lansează ideea grațierii lui Goga, susținând că acesta a tradus din literatura maghiară. Goga a răspuns precizând că «„i se pare nepotrivit ca munca ce-am săvârșit prin traducerea mea românească din limba maghiară, să fie prezentată, în acest caz, o împrejurare atenuantă pentru mine”, respingând totodată ideea de grațiere, pentru că noțiunea „grației” nu i se pare compatibilă „cu credințele unui dezinteresat luptător cu condeiul pentru libertatea politică și culturală a poporului său. Străduințele mele, precum și ale altora, au de țintă ca în spiritul public al patriei noastre noțiunea „grației” să fie înlocuită cu noțiunea dreptății. Până nu se poate împlini acest lucru, noi vom suferi în speranța unui viitor mai fericit”. Goga înțelegea să nu cerșească milă, ci să-și ceară demn drepturile firești, atitudine ce desigur a supărat». Este edificator momentul când «Primarul Seghedinului îi cere poetului închis un autograf. Ca răspuns, Goga îi traduce în românește o poezie de Petöfi, „care era o apoteoză a libertății”». În acei ani, când gruparea „tinerilor oțeliți” lupta pentru schimbarea politicii conducerii Partidului Național Român, Octavian Goga a câștigat un mare prieten, pe poetul și publicistul maghiar Ady Endre.

Relația dintre cei doi scriitori, a fost prezentată pe larg de prof. dr. Mircea Goga, în lucrarea «**Veturia Goga, „privighetoarea lui Hitler”**». Reproducem un pasaj: «Ady Endre a publicat în ziarul budapestan „Világ” „o diatribă la adresa asupritorilor maghiari ai românilor transilvăneni. În elogiul adus superbeii îndrăznei a „cântărețului pătimirii românilor” intitulat „**Goga în temniță**” (...) Ady a constatat cu durere că Octavian Goga a intrat în închisoare, „**în tăcere, fără alai și fără să-l însoțească strigătele de durere și de indignare ale poporului, pe a cărui pătimire a înveșnicit-o în poeziile lui**”: **Goga în temniță. Când ospitalitatea ungurească oficială l-a găzduit pe Octavian Goga, marele poet al românilor, în temnița din Seghedin, i-am trimis salutul meu. Fratelui salut de frate, dragoste nobilului luptător. (...) Robia lui Octavian Goga e o viață și o libertate de invidiat, pe când stirpea mea ungurească e tristețe de moarte și plictiseală. Acum învăț din nou să umblu și să pășesc pe câmpul de luptă al celei mai sterpe societăți, căutându-mi postul meu de silă, ca și când m-aș duce într-un lazaret de ciumați. 13 aprilie 1912».**

În lipsa lui Octavian Goga, cotidianul „**Tribuna**” și-a încetat apariția. Odiseea cotidianului (**a doua Tribună**) a început în 1897 (în prima perioadă, a apărut sub numele de „**Tribuna Poporului**”). Numărul 47, din 1912 - ce a apărut la Arad, 28 februarie v.(12 martie n) 1912 - a fost ultimul din Transilvania. Reproducem anunțul cu litere foarte mari apărut pe prima pagină: „**TRIBUNA**” - 6 ianuarie n. 1897 – 12 martie n.1912: «Cu numărul de astăzi, după cum se poate ceti și în actele publicate pe paginile următoare ziarul nostru încetează să mai apară independent, el fuzionează cu organul nostru național. Aducând la cunoștința cetitorilor noștri această știre, le mulțumim din inimă pentru puternicul sprijin ce ni-l-au dat vreme de șasesprezece ani de zile, așa cum am fost noi: adeseori „**răsvățiți**”, dar totdeauna **ostași fără de prihană ai steagului nostru național**. Cetitorii noștri nu ne vor uita. Redactorii „**Tribunei**”: Sever Bocu, Iosif I. Schiopul, Ioan Montani, Gh. Stoica, Eugen Goga, Radu Găvrus, Iuliu Giurgiu». În același număr era și procesul verbal încheiat: «**Proces verbal**. Subscrișii delegați ai comitetului național român, pe deoparte, și comanditarii ziarului „**Tribuna**”, pe de altăparte, pătrunși de necesitatea imperioasă de **a restabili viața normală de partid afirmând unitatea și solidaritatea națională, precum și de a asigura disciplina de partid și a încheia pacea cinstită pentru toți**, curmând astfel neînțelegerile iscate între comitetul național și ziarul „**Tribuna**”, am căzut de acord și am convenit la următoarea înțelegere: 1.Comanditarii ziarului „**Tribuna**” pun acest ziar, precum și ziarul „**Tribuna Poporului**” și întreaga avere a acestora, la dispoziția Comitetului național, obligându-se de a îndeplini toate formalitățile ce se vor găsi necesare. 2.Comitetul național se va reîntregi prin retragerea demisiunilor din partea d-nilor N. Oncu, N. Ivan, O. Goga și P. Givulescu, și prin cooptarea de către comitet a dlui R. Ciorogariu în locul vacant. 3.Comitetul național va lua asupra-și activul și pasivul societății în comandită „**Tribuna**”. 4. Ziarul „**Tribuna**” se va fuziona cu ziarul „**Românul**” într-un singur organ al comitetului național. 5. În consiliul de administrație al ziarelor comitetului vor intra dnii N. Oncu și S. Raicu, iar dl O.Goga în comitetul de redacție al acestor ziare. Chiar prin încheierea înțelegerii de față dispărând pentru totdeauna toate motivele de discordie, dispunem cu acest fapt îmbucurător să fie adus la cunoștința generală prin publicarea prezentului proces verbal. Arad, 5 Martie 1912 c.n. Delegații comitetului: Dr. T. Mihali, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Romul Veliciu.

Comanditarii „**Tribunei**”: Roman Ciorogariu, Sava Raicu, Dr. Nicolae Oncu».

În lipsa gazetarului Octavian Goga, acesta fiind închis, dispărea cea mai importantă publicație de pe scena politică din Ungaria. În același ultim număr al Tribunei, un coleg de presă ținea să-i cunoască

opinia lui Goga, luându-i în închisoare un interviu, intitulat simplu: „**De vorbă cu Goga.**” Reproducem articolul: «Înainte porții de fier m'am oprit o clipă. Fiorul amintirilor din vremurile de mult apuse a trecut prin mine. **Închisoare politică!** ... De sigur, închisoarea din Seghedin se îndepărtează mult de „idealul” așezămintelor de acest soi din Rusia. Însă faptul că statul ungar nu se poate lipsi de această instituție este prin sine însuși mai sugestiv, decât volumele ce s'ar putea scrie asupra stărilor de aici. După o a doua poartă de gratii de fier, o tristă clădire cu un etaj, tăcută și mohorâtă - trec curtea destul de îngrijită sui o scară de piatră, - și **iată-mă în fața poetului răsvrătit.** Goga mă întâmpină cu un zîmbet liniștit, dar în ochii săi citesc o **tainică durere. E încă îndurerat de sbuciumări recente? Își face o nouă iconă asupra lumii și vieții? Caută cărări nouă?**»

E cuprins, cum din când în când se întâmplă, fatal cu orice adevărat poet, de un „Weltschmerz” în fața micilor mizerii omenеști? Nu știu. După un scurt schimb de vorbe prietenești, nu mă pot opri să nu abordez chestiunea ce pasionează toată România în momentul de față. (Suntem în 6 Martie n). În situația de astăzi sentimentele și ideile lui Goga prezintă atâta interes, încât voi încerca să reproduc cu scrupulozitate conversația noastră în această privință:

-Ce știi despre pace? Ai luat parte la tratările din Arad? Ești mulțumit că s'a încheiat? O aprobi? ... -Fiind în închisoare cunosc numai fragmentar lucrurile ce se petrec afară. Nu am luat parte la tratările dintre comitetul național și proprietarii ziarului „**Tribuna**”, fiind că aceste tratări s'au mărginit numai la o chestiune de ordin juridic: proprietatea „**Tribunei**”.

Eu, după cum se știe, nu am fost decât colaboratorul acestui ziar. Acum deci, când proprietarii ajungând la înțelegere cu comitetul național, au decis înșiși asupra sorții ziarului, aplanându-și conflictul după cea mai bună chibzuință a lor, eu numai bucura mă pot văzând că se restabilește armonia dinainte, de pe vremea când am început colaborarea la „**Tribuna**”, la care am rămas consecvent până deunăzi, când cu intrarea mea în închisoare».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xlix-tribuna-va-fuziona-cu-romanul--inchisoare-politica-goga-in-temnita-a-restabili-viata-normala-de-partid-161713.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL: [tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xlix-tribuna-va-fuziona-cu-romanul--inchisoare-politica-goga-in-temnita-a-restabili-viata-normala-de-...](https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xlix-tribuna-va-fuziona-cu-romanul--inchisoare-politica-goga-in-temnita-a-restabili-viata-normala-de-partid-161713.html). The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A navigation bar includes categories like Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main article headline is "2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XLIX): „Tribuna” va fuziona cu „Românul”! - închisoare politică ... Goga în temniță - a restabili viața normală de partid?". Below the headline, it lists the author "Marius HALMAGHI", the date "05.12.2021 22:55", "226 vizualizari", and "3 comentarii". An advertisement for "HERO WARS TOP 1 MULTIPLAYER GAME OF 2021" is visible on the right side of the page.

În: Tribuna, 05 decembrie 2021